

RESSÒ DE LA PARAULA

Els infants hebreus

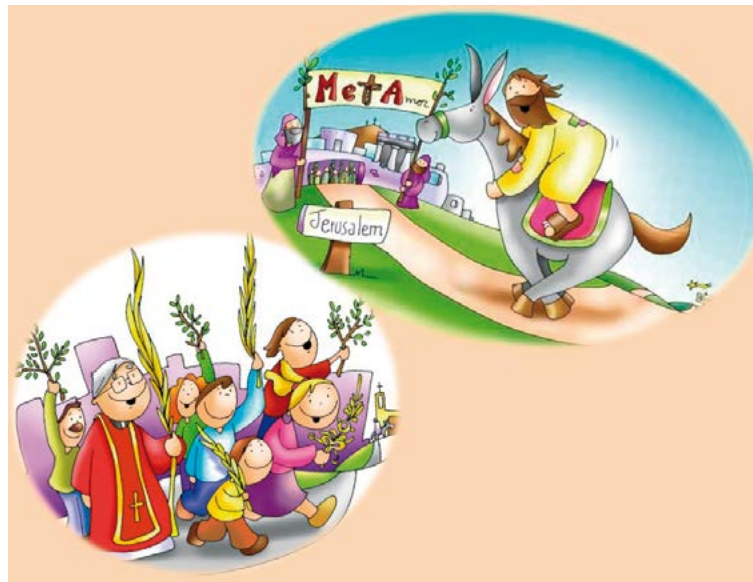
En els temps que vivim en la societat present i en l'Església, no hi falten veus que ens criden a enfortir-nos. Hi ha res més normal que adquirir forces per a afrontar crisis i assetjaments contraris? Amb tota lògica, la feblesa que mostra l'Església i domina la civilització occidental (la democràcia, l'afirmació dels drets humans, la vigència de valors) ha de ser vençuda mitjançant l'anomenat «empoderament». O mitjançant l'assumpció de «les forteses» i possibilitats a la qual ens conviden els consellers psicològics.

Alguna cosa hi té a veure, però no sé si aquesta crida forma part, de sobte, del nucli de la nostra fe que celebrem, és a dir, del Misteri Pasqual.

El cas és que aquesta celebració té un pròleg, l'entrada de Jesús a Jerusalem. Per a molts aquesta entrada significava un autèntic «empoderament» de Jesús, semblant a un míting polític en plena campanya electoral. Però en aquesta escena hi ha un detall que mereix ser considerat.

És bastant conegut el llibre d'Andrea Riccardi *L'Església crema. La crisi del cristianisme avui: entre l'agonia i el ressorgiment*. L'autor, havent exposat sense embuts les crisis de l'Església, conclou el seu discurs citant un místic i poeta, Tuorlo, que pregava així:

«Senyor, torna'm a la infantesa... fes que torni al sabor autèntic de les coses, al gust del pa i de l'aigua. El temps ha limitat els sentits, fins a fer-los impassibles... Salva'm de la indiferència,

d'aquest anonimat de l'home adult... Salva'm del color gris de l'home adult i fes que tot el poble quedi lliure d'aquesta senilitat de l'esperit. Retorna'm la capacitat de plorar i d'alegrarme: fes que el poble torni a cantar en les teves Esglésies.»

El pensament em porta inevitablement a l'escena, que hem esmentat, de l'entrada de Jesús a Jerusalem, on és aclamat com a Rei i Messies. Perquè sant Mateu assenyala que, ja en el Temple, d'on havia expulsat els mercaders i havia curat cecs i coixos, hi havia una presència significativa: la d'uns infants, que cridaven i aclamaven:

«Hosanna al Fill de David». Però, quan els grans sacerdots i els mestres de la Llei veieren els

prodigis que feia i els infants que cridaven en el temple, es van indignar i li digueren: «¿No sents què diuen, aquests?». Jesús els contestà: «Sí. ¿No heu llegit mai en l'Esclusiva: Amb la paraula dels infants i dels nadons t'has fet cantar una lloança?» (Mt 21,15-16).

Grans sacerdots i mestres de la Llei enfront de nens, la queixa adusta enfront de l'alegria espontània de qui veu la presència salvadora de Déu, l'interès pel poder enfront de la innocència de cor. Segons mostra la resposta de Jesús citant el S/8,3, són els mateixos infants, que canten admirats davant la bellesa de la creació, els veritables savis (cf. Sv 10,20), els que entraran en el Regne de Déu (cf. Mt 18,3).

Cal tenir una certa ànima de nen per a cantar i ballar, portant un ram d'olivera, en processó davant de Jesús. Però davant de Jesús pot ser un signe de veritable fe. Enfront de la «senilitat de l'esperit», la insensibilitat i el hieratisme que disfressen orgull, autosuficiència, rigorisme, duresa de cor, és a dir, autèntics murs que impedeixen accedir a l'acte de fe en Jesucrist.

En temps durs, en ple sofriment, tornem a la «infantesa espiritual», que no té res de feblesa, però sí de sensibilitat cap a la veritat i bellesa de Jesús, que entusiasma i convida a l'abandó confiat, fins al cant i el clam agraits.

† **Agustí Cortés Soriano**
Bisbe de Sant Feliu de Llobregat

APUNTS PER A L'ANÀLISI

Transhumanisme i narcisisme (i IV)

El model de l'autosuficiència està en la matriu del neoliberalisme, però no la del liberalisme clàssic d'Adam Smith (1723-1790) i David Ricardo (1772-1823), on és clau el principi de simpatia i la configuració de comunitats. El narcisisme postmodern és un producte lligat al neoliberalisme i a la hipercompetitivitat que en deriva. El model és un ésser dur i autosuficient, enamorat de si mateix.

El resultat d'aquest model és, en darrer terme, en la soledat. És difícil lligar

aquesta utopia amb la naturalesa social i política de l'ésser humà i la seva necessitat de sociabilitat. Des del transhumanisme, però, es parteix del supòsit que els artefactes tecnològics intel·ligents seran capaços de pal·liar aquesta sensació de soledat quan emergeixi, que ens acompanyaran i ens donaran caliu, sense necessitat d'haver de suportar les mil contrarietats que comporta la convivència humana.

Encara que el transhumanisme es presenta socialment amb una infra-

estructura suposadament científica, es pot qualificar, sense embuts, de mite.

És un mite de substitució, una gran narració que ve a omplir el buit deixat per la crisi dels grans relats. Contra la idea que el mite forma part de l'etapa primerenca de la civilització humana, és necessari afirmar que *mythos* i *logos* es necessiten mútuament i que mai no abandonem els relats mitològics. Canvien de forma, de contingut, però subsisteixen,

perquè som consumidors de mites.

El mite de Narcís connecta amb l'ànima del transhumanisme, però Prometeu no ha mort del tot en la postmodernitat, perquè la fita d'aquesta ideologia és crear un ésser que tingui els mateixos atributs de Déu (eternitat, omnipresència, omnipotència), un ésser que enamori i sigui autosuficient.

Francesc Torralba
Doctor en Teologia

ECO DE LA PALABRA

Los niños hebreos

En los tiempos que vivimos en la sociedad presente y en la Iglesia, no faltan voces que nos llaman a fortalecernos. ¿Hay algo más normal que adquirir fuerzas para hacer frente a crisis y acosos contrarios? Con toda lógica, la debilidad que muestra la Iglesia y domina la civilización occidental (la democracia, la afirmación de los derechos humanos, la vigencia de valores) ha de ser vencida mediante el llamado «empoderamiento». O mediante la asunción de «las fortalezas» y posibilidades a la que nos invitan los consejeros psicológicos.

Algo tiene que ver, pero no sé si esta llamada forma parte, sin más, del núcleo de nuestra fe que celebramos, es decir, del Misterio Pascual.

El caso es que esta celebración tiene un prólogo, la entrada de Jesús en Jerusalén. Para muchos esta entrada significaba un auténtico «empoderamiento» de Jesús, semejante a un mitin político en plena campaña electoral. Pero en esta escena hay un detalle que merece ser considerado.

Es bastante conocido el libro de Andrea Riccardi *La Iglesia arde. La crisis del cristianismo hoy: entre la agonía y el resurgimiento*. El autor, tras exponer sin tapujos las crisis de la Iglesia, concluye su discurso citando a un místico y poeta, Turoldo, que oraba así:

«Señor, vuélveme a la infancia... haz que vuelva al sabor auténtico de las cosas, al gusto del pan y del agua. El tiempo ha limitado los sentidos hasta hacerlos impasibles... Sálvame de la indiferencia, de este anonimato del hombre adulto... Sálvame del color gris del hombre adulto y haz que todo el pueblo quede libre de esta senilidad del espíritu. Devuélveme la capacidad de llorar y de alegrarnos: haz que el pueblo vuelva a cantar en tus Iglesias.»

El pensamiento me lleva inevitablemente a la escena que hemos mencionado, de la entrada de Jesús en Jerusalén, donde es aclamado como Rey y Mesías. Porque san Mateo señala que, ya en el Templo, de donde había expulsado los mercaderes y había curado a ciegos y cojos, había una significativa presencia: unos niños, que gritaban y aclamaban:

«¡Hosanna al Hijo de David!». Pero, cuando los sumos sacerdotes y los escribas, al ver los milagros que había hecho y a los niños que gritaban en el templo, se indignaron y le dijeron: «¿Oyes lo que dicen estos?». Y Jesús les respondió: «Sí; ¿no habéis leído nunca: De la boca de los pequeñuelos y de los niños de pecho sacaré una alabanza?» (Mt 21,15-16).

Sumos sacerdotes y maestros de la Ley frente a niños, la queja adusta frente a la alegría espontánea de quien ve la presencia salvadora de Dios, el interés por el poder frente a la inocencia de corazón. Según muestra la respuesta de Jesús citando el Sal 8,3, son los mismos niños, que cantan admirados ante la belleza de la creación, los verdaderos sabios (cf. Sb 10,20), los que entrarán en el Reino de Dios (cf. Mt 18,3).

Hace falta tener una cierta alma de niño para cantar y bailar, llevando un ramo de olivo, en procesión, delante de Jesús. Pero ante Jesús puede ser un signo de verdadera fe. Frente a la «senilidad del espíritu», la insensibilidad y el hieratismo que disfrazan orgullo, autosuficiencia, rigorismo, dureza de corazón, es decir, auténticos muros que impiden acceder al acto de fe en Jesucristo.

En tiempos duros, en pleno sufrimiento, volvemos a la «infancia espiritual», que nada tiene de debilidad, pero sí de sensibilidad hacia lo verdadero y lo bello de Jesús, que entusiasmo e invita al abandono confiado, hasta el canto y el clamor agradecidos.

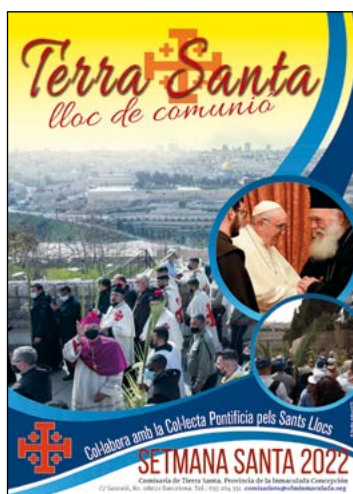
† Agustí Cortés Soriano
Obispo de Sant Feliu de Llobregat

Terra Santa, lloc de comunió

La col·lecta pontificia pels Sants Llocs es convoca cada any per a les celebracions de Divendres Sant, malgrat en algunes diòcesis i parròquies es trasllada a un altre moment litúrgic de la Setmana Santa, per exemple, el mateix Diumenge de Rams.

L'objectiu és recollir les aportacions dels fidels i ajudar els cristians de Terra Santa i les Esglésies d'Orient.

Fra Pedro González, ofm, comissari de Terra Santa ens diu: «Ja fa més de dos anys que no reben

pelegrinatges procedents del món cristià de qualsevol lloc, i en aquests mesos estem posant tota la nostra empena per reprendre-les.

De fet, els pelegrinatges i la col·lecta de Setmana Santa són les dues fonts principals d'ingressos i manteniment dels nostres germans de la Terra del Senyor.»

La Comissaria de Terra Santa agraeix la col·laboració dels fidels que permet continuar amb els projectes de suport a les comunitats cristianes d'allà.

Festa a la Residència Sant Josep Oriol

El dimecres 23 de març, amb motiu de la festa del patró dels preveres, sant Josep Oriol, va tenir lloc la missa a la capella de la Residència Sacerdotal que porta el seu nom i que acull els sacerdots jubilats de les diòcesis de Barcelona, Sant Feliu de Llobregat i Terrassa.

Durant l'homilia, el bisbe Sergi Gordo va destacar les principals dimensions del patró de la casa. Va fer èmfasi en el fet que fou un home espiritual en cos i ànima, amb un esperit missioner i pare d'una Església oberta a tots, especialment als pobres.

En acabar l'eucaristia, a la qual no van poder assistir els bisbes de Terrassa i Sant Feliu de Llobregat, els bisbes Javier Vilanova i Sergi Gordo van passar a presidir el dinar que va posar fi a aquesta celebració en honor al patró.

En aquest marc, els preveres jubilats del Bisbat de Sant Feliu de Llobregat van felicitar els capellans diocesans en el dia del seu patró.

Pots mirar [el vídeo en aquest enllaç \(codi QR\)](#).

TWITTER DEL PAPA FRANCESC

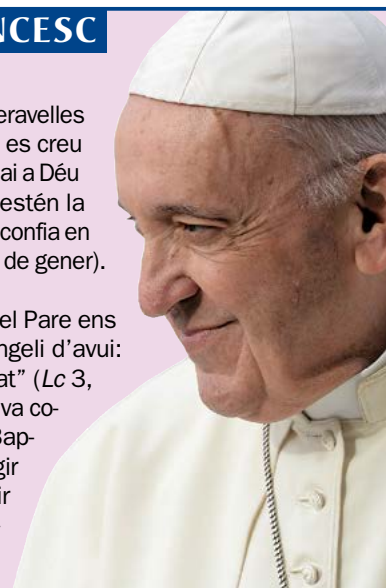

@Pontifex: «Sant Josep, tu que has estimat a Jesús amb amor de pare, protegeix els molts nens que no tenen família i desitgen un papà i una mamà. Sosté els cònjuges que no aconsegueixen tenir fills, ajuda'ls a descobrir un projecte més gran» (5 de gener).

@Pontifex: «Tant de bo tots nosaltres fóssim a l'Església el que ja som en virtut del baptisme: profetes, testimonis i missioners del Senyor. Amb la força de l'Esperit Sant i fins als confins de la terra» (6 de gener).

@Pontifex: «El Senyor fa meravelles amb els petits, amb qui no es creu gran sinó que dona gran espai a Déu en la seva vida. El Senyor estén la seva misericòrdia sobre qui confia en Ell, i enalteix els humils» (8 de gener).

@Pontifex: «Quan resem, el Pare ens diu, com a Jesús en l'Evangeli d'avui: «Tu ets el meu fill, l'estimat» (Lc 3, 22). El nostre ésser de fills va començar el dia del nostre Baptisme, que ens va submergir en Crist i ens va convertir en fills estimats del Pare» (9 de gener).

Conferència quaresmal: «L'avui de Déu»

Cada any, en el període de la Quaresma, el bisbe Agustí aprofundeix algun aspecte d'aquest temps de preparació a la Setmana Santa i a la Pasqua, amb una intervenció d'especial contingut teològic i catequètic. Enguany va tenir lloc el IV diumenge de Quaresma, 27 de març a la tarda, a la Catedral de Sant Llorenç.

El títol de la seva intervenció va ser «L'avui de Déu» i en ella va resseguir el nostre «avui», amb el sofriment i la protesta que podem experimentar per les situacions vitals que experimentem; les temptacions més comunes, com ara les «fugides» i l'enduriment del cor; per arribar a desitjar i demanar un cor que escolti, per creure i obeir Déu amb confiança i humilitat.

Com a conclusió, entres altres idees, el bisbe Agustí convidava a «creure fermament que Déu ens va estimar i ens estima avui, des del moment en què va segellar amb nosaltres l'Aliança Nova i Eterna. El mateix Déu posa a prova les nostres forces: en justícia no ens mereixem la salvació, però lluitem perquè la nostra fe i esperança en la Promesa surti vencedora. (...) Tot i així, forma part del cor

del Misteri Pascual, és a dir, de l'esdeveniment de la nostra Salvació. Per tant, és una clau fonamental per a travessar totes les crisis, les pors, els fracassos, els pecats, les foscos de la nostra vida».

La conferència es va retransmetre en directe i [es pot visualitzar de nou al nostre canal YouTube](#).

Després de la xerrada, el bisbe Agustí va presidir l'eucaristia de les 19 h, que tenia dos accents particulars: la celebració de la Jornada per la Vida i l'adhesió a la consagració al Cor Immaculat de Maria de Rússia i Ucraïna, promoguda pel papa Francesc.

Consagració al Cor Immaculat de Maria

Sumant-se a la iniciativa del Sant Pare, que va realitzar el divendres 25 de març, l'acte de consagració de la humanitat, particularment de Rússia i d'Ucraïna, al Cor Immaculat de Maria, el bisbe Agustí va presidir el mateix dia, a la capella de la Casa de l'Església, l'eucaristia i laudes amb la Cúria diocesana, unint-se amb la pregària de consagració. Aquell dia, solemnitat de l'Anunciació, se ce-

lebrava la Jornada per la Vida, amb el lema «Acollir i cuidar la vida, do de Déu», constatant que la defensa de la vida i l'aposta per la pau estan vinculades íntimament.

També el diumenge 27 de març, IV de Quaresma, es van recordar aquestes celebracions, la Jornada per la Vida i l'acte de consagració al Cor Immaculat de Maria, durant l'eucaristia de les 19 h a la Catedral.

Horaris de Setmana Santa a la Catedral

Les celebracions presidides pel bisbe Agustí Cortés a la Catedral de Sant Llorenç, de Sant Feliu de Llobregat, són les següents:

- **MISSA CRISMAL**, dimecres 13 d'abril, a les 11 h.
- **DIJOUS SANT**, 14 d'abril:
 - A les 19 h, celebració de la Cena del Senyor.
 - A les 20.45 h, hora santa d'adoració, fins a les 21.45 h.
- **DIVENDRES SANT**, 15 d'abril:
 - A les 18 h, celebració de la Passió de Nostre Senyor Jesucrist.
 - A les 20 h, Via Crucis, a la Plaça de la Vila.
- **VETLLA DE PASQUA**, dissabte 16 d'abril, a les 21.30 h.

(El **Diumenge de Pasqua**, les eucaristies a la catedral seran com habitualment, a les 12 h i a les 19 h).

AGENDA

► **Diumenge de Pasqua.** El proper diumenge 17 d'abril, el bisbe Agustí celebrarà les eucaristies de Pasqua a les 11 h, a Santa Maria Magdalena, de Pontons, i a les 12 h, a Sant Genís, de Torrelles de Foix.

És un costum habitual de cada any celebrar la missa de Pasqua en alguna parròquia de la diòcesi, a fi de permetre que altres capellans amb diversos encàrrecs puguin atendre altres temples.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

11. ■ Dilluns Sant (lit. hores: 2a setm.) [Is 42,1-7 / Sl 26 / Jo 12,1-11]. Sant Estanislau, bisbe de Cracòvia i mr. (1079); sant Isaac, monjo.

12. ■ Dimarts Sant [Is 49,1-6 / Sl 70 / Jo 13,21-33.36-38]. Sant Juli I, papa (romà, 337-352); sant Damià, bisbe; santa Visia, vg. i mr.; sant Zenó.

13. ■ Dimecres Sant [Is 50,4-9a / Sl 68 / Mt 26,14-25]. Sant Hermenegild, príncep hispànic, mr. (586); sant Martí I, papa (649-656) i mr.; santa Agatònica, mr.

14. □ Dijous Sant [Missa de la Cena del Senyor: Ex 12,1-8.11-14 / Sl

115 / 1Co 11,23-26 / Jo 13,1-15]. Sant Tiburci, mr.; sant Lambert, bisbe; santa Domnina, vg. i mr.

15. ■ Divendres Sant [Celebració de la Passió del Senyor: Is 52,13-53,12 / Sl 30 / He 4,14-16;5,7-9 / Jo 18,1-19,42]. Sant Telm (denominació amb què és conegut popularment el beat Pedro González), rel. dominicà de Galícia; sant Crescent, mr.; santes Basilissa i Anastàsia, mrs. a Roma; sant Damià.

16. ■ Dissabte Sant. Sant Toribi de Lièbana, bisbe; santa Engràcia, vg. i companys mrs. a Saragossa; sant Benet Josep Labre, captaire.

17. □ Diumenge vinent, Pasqua de Resurrecció del Senyor (litúrgia de les hores: pròpia) [Vetlla: després dels textos de la Lleï i dels Profetes, Rm 6,3-11 / Sl 117 / Lc 24,1-12. Missa del dia: Fets 10,34a.37-43 / Sl 117 / Col 3,1-4 (o bé: 1Co 5,6b-8) / Jo 20,1-9 (o bé: Lc 24,1-2); o bé a la Missa vespertina: Lc 24,13-35]. Sants Elies, Pau i Isidor, monjos i màrtirs a Còrdova; sant Anicet, papa (síriac, 155-166) i màrtir; sant Robert, abat; beata Marianna de Jesús, vg.; beat Baptista Spagnoli, religiós carmelità.

Diumenge de Rams (C)

COMENTARI

«Pare, confio el meu alè a les vostres mans»

Entrem de ple en la Setmana Santa on contemplarem la passió, mort i sobretot la resurrecció de Jesús. És un bon moment per a viure amb Jesús la passió i mort de tantes persones que avui també porten la seva creu i agonitzen en vida. Les lectures d'avui ens conviden a plantejar-nos quina és la nostra actitud, com actuem. Veiem a l'Evangelí: *els deixebles que el deixaren sol i se n'anaren*. El mateix Pare nega Jesús. I la multitud que crida (potser els mateixos que abans l'han aclamat?): *Mateu-lo aquest; indulteu-nos Bar-Abàs...* I més tard criden: *crucifiqueu-lo, crucifiqueu-lo*. Hi ha les autoritats i els soldats que li diuen: *Si ets el rei dels jueus, salva't tu mateix; i el criminal que l'insulta*. Però tenim també persones valentes, al costat de Jesús en els moments difícils com *els seus adictes que l'acompanyen, el lloen i l'aclamen*. I *Simó de Cirena i les dones que el planyien*. També el mateix Pilat que intentava *deixar-lo lliure*. I un dels criminals que li diu: *Jesús recordeu-vos de mi quan arribeu al vostre Regne*. Veient com pateix Jesús al llindar ja de la mort el reconeix com a innocent que li pot obrir les portes del paradís. I el centurió, que *després de veure el que havia passat, en donava glòria a Déu i deia: És veritat, aquest home era innocent*. Què va veure en Jesús aquest centurió acostumat a moltes crucifixions per a descobrir en Jesús un veritable innocent? *I tota la gent que era present en aquest espectacle després de contemplar tot el que havia passat se'n tornava donant-se cops al pit*, per tant, reconeixent el seu pecat. Trobem *Josep d'Arimatea i les dones que l'havien seguit des de Galilea*. Però Jesús posa sobretot tota la confiança en el Pare: *Pare confio el meu alè a les vostres mans*. Ser fill de Déu no li ha estalviat ni els sofriments ni la mort. Però el final és que: *Tothom al cel, a la terra i sota la terra reconegui que Jesucrist és Senyor a glòria de Déu Pare*. El final és sempre la Resurrecció. Acompanyem Jesús sofrent amb la nostra vida, la nostra valentia i al costat sempre dels que sofreixen.

Mn. Jaume Pedrós

▶ Lectura del llibre d'Isaïes (Is 50,4-7)

El Senyor Déu m'ha donat una llengua de mestre perquè, amb la paraula, sàpiga sostenir els cansats. Un matí i un altre em desvetlla l'orella perquè escolti com un deixeble. El Senyor Déu m'ha parlat a cau d'orella i jo no m'he resistit ni m'he fet enrere: he parat l'esquena als qui m'assotaven i les galtes als qui m'arrancaven la barba; no he amagat la cara davant d'ofenses i escopinades. El Senyor Déu m'ajuda: per això no em dono per vençut; per això paro com una roca la cara i sé que no quedaré avergonyit.

▶ Salm responsorial (21)

R. *Déu meu, Déu meu, ¿per què m'heu abandonat?*

▶ Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Filipis (Fl 2,6-11)

Jesucrist, que era de condició divina, no es volgué guardar gelosament la seva igualtat amb Déu, sinó que es va fer no-res, fins a prendre la condició d'esclau. Havent-se fet semblant als homes i començant de capturar-se com un home qualsevol, s'abaixà i es feu obedient fins a acceptar la mort, i una mort de creu. Per això Déu l'ha exalçat i li ha concedit aquell nom que està per damunt de tot altre nom, perquè tothom, al cel, a la terra i sota la terra, doblegui el genoll al nom de Jesús, i tots els llavis reconeguin que Jesucrist és Senyor, a glòria de Déu Pare.

▶ Passió de nostre Senyor Jesucrist segons sant Lluc (Lc 22,14-23,56) (Fragment final)

Quan arribaren a l'indret anomenat Gòlgota, el crucificaren juntament amb els criminals, un a la dreta i un altre a l'esquerra. Jesús deia: † «Pare, perdoneu-los, que no saben el que fan». Es repartiren els seus vestits i se'ls jugaren als daus. La gent s'ho estava mirant. Les autoritats deien, rient-se'n: «Ell, que en salvava d'altres, que se salvà ell mateix, si és el Messies de Déu, l'Elegit». Els soldats també se'n burlaven: tot oferint-li vinagre, li deien: «Si ets el rei dels jueus, salva't tu mateix». Sobre d'ell hi havia un rètol que deia: «El rei dels jueus». Un dels criminals penjats a la creu, també li deia insultant-lo: «¿No ets el Messies? Salva't a tu mateix i a nosaltres». Però l'altre, renyant-lo, li respongué: «¿Tu que estàs sofrint la mateixa pena, tampoc no tens temor de Déu? I nosaltres ens ho mereixíem, perquè estem sofrint el càstig que ens correspon pel que hem fet, però aquest no ha fet res de mal». I deia: «Jesús, recordeu-vos de mi, quan arribeu al vostre Regne». Jesús li respongué: † «T'ho dic amb tota veritat: Avui seràs amb mi al paradís». Ja era cap al migdia quan s'estengué per tota la terra una foscor fins a mitja tarda: el sol s'havia eclipsat. La cortina que tancava el santuari, s'esquinçà per la meitat, i Jesús cridà amb tota la força: † «Pare, confio el meu alè a les vostres mans». I havent dit això, expirà.

(Aquí tothom s'agenolla, i fa una pausa.)

El centurió, després de veure el que havia passat, en donava glòria a Déu i deia: «És veritat: aquest home era innocent».

I tota la gent que era present en aquell espectacle, després de contemplar tot el que havia passat se'n tornava donant-se cops al pit. Tots els seus coneguts i les dones que l'havien seguit des de Galilea es mantenien a distància mirant-s'ho.

▶ Lectura del libro de Isaías (Is 50,4-7)

El Señor Dios me ha dado una lengua de discípulo; para saber decir al abatido una palabra de aliento. Cada mañana me espabila el oído, para que escuche como los discípulos. El Señor Dios me abrió el oído; yo no resistí ni me eché atrás. Ofrecí la espalda a los que me golpeaban, las mejillas a los que mesaban mi barba; no escondí el rostro ante ultrajes y salivazos. El Señor Dios me ayuda, por eso no sentía los ultrajes; por eso endurecí el rostro como pedernal, sabiendo que no quedaría defraudado.

▶ Salmo responsorial (21)

R. *Dios mío, Dios mío, ¿por qué me has abandonado?*

▶ Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Filipenses (Flp 2,6-11)

Cristo Jesús, siendo de condición divina, no retuvo ávidamente el ser igual a Dios; al contrario, se despojó de sí mismo tomando la condición de esclavo, hecho semejante a los hombres. Y así, reconocido como hombre por su presencia, se humilló a sí mismo, hecho obediente hasta la muerte, y una muerte de cruz. Por eso Dios lo exaltó sobre todo y le concedió el Nombre-sobre-todo-nombre; de modo que al nombre de Jesús toda rodilla se doble en el cielo, en la tierra, en el abismo, y toda lengua proclame: Jesucristo es Señor, para gloria de Dios Padre.

▶ Pasión de nuestro Señor Jesucristo según san Lucas (Lc 22,14-23,56) (Fragmento final)

Y cuando llegaron al lugar llamado «La Calavera», lo crucificaron allí, a él y a los malhechores, uno a la derecha y otro a la izquierda. Jesús decía: † «Padre, perdónalos, porque no saben lo que hacen». Hicieron lotes con sus ropas y los echaron a suerte. El pueblo estaba mirando, pero los magistrados le hacían muecas diciendo: «A otros ha salvado; que se salve a sí mismo, si él es el Mesías de Dios, el Elegido». Se burlaban de él también los soldados, que se acercaban y le ofrecían vinagre, diciendo: «Si eres tú el rey de los judíos, sálvate a ti mismo». Había también por encima de él un letrero: «Este es el rey de los judíos». Uno de los malhechores crucificados lo insultaba diciendo: «¿No eres tú el Mesías? Sálvate a ti mismo y a nosotros». Pero el otro, respondiéndole e increpándolo, le decía: «¿Ni siquiera temes tú a Dios, estando en la misma condena? Nosotros, en verdad, lo estamos justamente, porque recibimos el justo pago de lo que hicimos; en cambio, este no ha hecho nada malo». Y decía: «Jesús, acuérdate de mí cuando llegues a tu reino». Jesús le dijo: † «En verdad te digo: hoy estarás conmigo en el paraíso». Era ya como la hora sexta, y vinieron las tinieblas sobre toda la tierra, hasta la hora nona, porque se oscureció el sol. El velo del templo se rasgó por medio. Y Jesús, clamando con voz potente, dijo: † «Padre, a tus manos encomiendo mi espíritu». Y, dicho esto, expiró.

(Aquí todos se arrodillan y se hace una pausa.)

El centurión, al ver lo ocurrido, daba gloria a Dios diciendo: «Realmente, este hombre era justo». Toda la muchedumbre que había concurrido a este espectáculo, al ver las cosas que habían ocurrido, se volvía dándose golpes de pecho. Todos sus conocidos y las mujeres que lo habían seguido desde Galilea se mantenían a distancia, viendo todo esto.